

GENOOTSCHAP NEDERLAND-ARUBA

VOOR U GELEZEN...

20 JANUARI 2013

TEN GELEIDE

Hierbij biedt het Genootschap Nederland-Aruba u een gecombineerde november en december 2012-editie aan van Voor u gelezen... Met een bloemlezing van interessante berichten over actuele ontwikkelingen in en om Aruba. Zoals de aankondiging dat in mei 2013 *'Europe meets the America's'* op Aruba zal plaatsvinden. Aruba en Repsol starten een onderzoek naar aardgas- en olievelden in de wateren rond Aruba. En de Arubaanse regering gaat door met het LNG-project zonder deelname van Valero. Besprekingen zijn gaande tussen de EU en Aruba over *preclearance*, wat betekent dat passagiers al op Aruba het Schengengebied betreden of verlaten. Dan kan Aruba echt als *gateway* fungeren tussen de EU en Latijns-Amerika. In dit kader plaatst Aruba het Memorandum of Understanding dat Aruba recentelijk heeft gesloten met Ecuador. Interessant is ook dat zwaar materieel van WEB op biodiesel gaat rijden. Verder heeft de eerste tram zijn ronde gemaakt door Oranjestad. Voor meer nieuws over Aruba verwijzen wij u graag naar www.amigoe.com. En zie onze vernieuwde website www.genootschapnederlandaruba.nl. Wij wensen u veel leesplezier!

November 2012

Koninkrijk- en EU-relaties

Amigoe 21-11-12: 'Aruba brug tussen Nederland en Brazilië'

Oranjestad/São Paulo — De handelsmissie tussen Nederland en Brazilië startte gisteren in bijzijn van premier Mike Eman (AVP) in de hoofdstad Brasilia. Vanochtend tekenden in São Paulo de Braziliaanse vliegtuigbouwer Embraer en de Duits-Nederlandse Windtunnels (DNW) een samenwerkingsovereenkomst.

Premier Mike Eman (AVP) die deze week aanwezig is, geeft aan dat hij persoonlijk werd uitgenodigd door prins Willem-Alexander om deel te nemen aan deze missie. "Nederland ziet voor Aruba een belangrijke rol weggelegd. Als Aruba kunnen we een brug slaan voor Nederland." Hij licht toe dat Aruba zowel met Nederland als met Brazilië een goede band heeft. "Aruba is dus een goede ingang voor handelsbetrekkingen." De missie staat onder leiding van de Nederlandse minister Lilianne Ploumen (PvdA) voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Zij geeft aan dat onder andere de kracht van de missie is om dingen achter de schermen weer in beweging te zetten, waardoor een versnelling in de besluitvorming plaatsvindt. Hiermee doelt zij op de mogelijke oogst van de eerste dag. Dit betreft de goedkeuring van de Braziliaanse inspectiemissie. "Als deze het Nederlandse inspectiesysteem voor zuivelproducten goedkeurt, betekent dit dat de deuren naar Brazilië opengaan voor de Nederlandse kaas- en andere zuivelproducenten.

Brazilië is met bijna 200 miljoen inwoners de zesde economie ter wereld. Voor de komende jaren wordt een stabiele economische groei van 4 procent verwacht. En daarmee is het land interessant voor Nederland. Het is één van de grootste investeerders in het land en de vierde afzetmarkt voor de Braziliaanse export. Ook kan het Nederlandse bedrijfsleven flink profiteren van het nieuwste economische stimuleringsprogramma van Brazilië (Plano Brasil Maior), dat zich ondermeer richt op private investeringen in havens en luchthavens. Verder wil ook Aruba de zakelijke relatie verstevigen en organiseerde vorig jaar al een handelsmissie naar het Zuid-Amerikaanse land.

Bij deze handelsmissie die tot vrijdag duurt, zijn meer dan 150 bedrijven en een groot aantal onderwijsinstellingen aanwezig die vier van de grootste steden bezoeken. De bedrijfssectoren waar de missie zich op richt, zijn agribusiness, afvaltechnologie, luchtvaart, stadionbouw- en toebehoren, science & technology, architectuur en

design en jachtbouw. Ook prins Willem-Alexander en prinses Máxima zijn aanwezig tijdens deze missie. Deze valt namelijk samen met hun officiële bezoek aan Brazilië. Zij sluiten zich op meerdere punten aan bij de missie om deze extra kracht bij te zetten.

Amigoe 26-11-12: 'Europa ontmoet Amerika' in 2013 op Aruba

ORANJESTAD/RIO DE JANEIRO — Premier Mike Eman (AVP) heeft op de laatste dag van de handelsmissie in Brazilië aangekondigd dat in mei 2013 het grote evenement 'Europe meets America' zal plaatsvinden op Aruba. Dit is een van de resultaten van de succesvolle deelname van Aruba aan de handelsmissie in Brazilië.

Voor de organisatie van dit evenement is het de bedoeling dat hij onder andere gaat samenwerken met Hans Biesheuvel, voorzitter van het Midden- en Kleinbedrijf (MKB) in Nederland. Biesheuvel vindt overigens dat de delegatie vanuit Aruba een belangrijke rol heeft gespeeld tijdens de handelsmissie. "Curaçao en St Maarten waren ook aanwezig, maar niet op het niveau van de minister-president van Aruba", benadrukt hij. Volgens hem is er tijdens de handelsmissie een goede basis gelegd voor een vruchtbare samenwerking tussen het MKB en Aruba. De voorzitter zegt dan ook dat hij zich direct na terugkomst zal bezighouden met de organisatie van het evenement. "En dan met name hoe we dit evenement samen het beste vorm kunnen geven."

Eman geeft aan het belangrijk te vinden dat er een vervolg op de handelsmissie komt. "Tijdens de handelsmissie hebben zowel Nederland als Aruba potentiële partners ontmoet en daar moeten we op voortborduren." Hij licht toe dat het directe en persoonlijke contact tot meerdere vormen of projecten van samenwerking kan leiden. En hij benadrukt dat hij kansen en mogelijkheden ziet voor activiteiten die ontwikkeld kunnen worden in Aruba in relatie tot activiteiten tussen Europa en Zuid-Amerika. "We zien duidelijk de tendens dat Europese ondernemers willen investeren in Zuid-Amerika, maar andersom ook."

Financiën en economie

Amigoe 09-11-12: Advies Commissie MER Urirama definitief

ORANJESTAD — Het advies van de Nederlandse Commissie voor Milieueffectrapportage (MER) over de MER van windmolenpark Urirama is sinds gisteren definitief. De gezondheidseffecten zijn in die MER 'goed beschreven', aldus de commissie. Ook de conclusies dat er voldaan wordt aan geluidsnormen, er geen hinder is door slagschaduw of lichtreflectie, zijn 'voldoende onderbouwd'. De Staten, die opdracht gaf tot het advies, blijkt echter nog steeds verdeeld.

Amigoe vroeg alle fracties vandaag of ze voor of tegen windmolenpark Urirama zijn. Een meerderheid van de AVP-fractie ziet, ook na het definitieve advies van de MER-commissie, geen reden om niet akkoord te gaan met het project. Dat heeft fractieleider Rene Herdé vanochtend gezegd. Of deze fractiemeerderheid voldoende is voor een parlementaire meerderheid, daarover kan Herdé echter nog niets zeggen. Oppositiepartij MEP is ook na het eindrapport van de Commissie MER niet voor plaatsing van een windmolenpark in Urirama. Ook UPP (van Booshi Wever), PDR (van Andin Bikker) en onafhankelijk Statenlid Mervin Ras blijven tegen. Het belangrijkste argument van de oppositie is dat ook het definitieve advies, gezondheidseffecten niet uitsluit. Vooral niet omdat een deel van de omwonenden op minder dan twee kilometer van het windmolenpark woont, aldus Bikker. De grootste oppositiepartij MEP stelt verder dat er naast de gezondheidsrisico's ook geen duidelijke economische voordelen zijn. Want het project zal de consumentenprijzen voor elektriciteit niet verlagen, aldus MEP-leider Evelyn Wever-Croes.

Onafhankelijk Statenlid Marisol Tromp wil nog geen definitief standpunt innemen voor of tegen het windmolenpark Urirama. Ze is op basis van het advies, gesprekken met de MER-commissie en de bezorgdheden van buurtbewoners bezig met voorbereiding van het debat in de Staten over het windmolenpark. "Het zou simplistisch zijn om alleen ja of nee te zeggen. Het gaat namelijk niet alleen om een ja of nee met betrekking tot de plek Urirama", zegt Tromp in een reactie. Collega-parlementariër Mervin Ras is tegen op basis van de nu beschikbare informatie. "Ik vind dat de regering meer huiswerk zou moeten doen. Als ik meer info zou hebben dat mij ervan

overtuigd dat er geen gezondheidseffect is, dan zou ik voor stemmen. Iedereen wil toch die kant op, van meer alternatieve energie.”

Amigoe 15-11-12: Bijna 400 man Valero definitief op straat

ORANJESTAD —Valero besloot dat voor de meeste werknemers gisteren al de laatste dag was. De geplande einddatum voor de reorganisatie waardoor ruim 500 werknemers gedwongen moeten vertrekken, stond eigenlijk voor vandaag. Het afscheid verliep redelijk rustig, aldus vakbond lowua. Politici van onder meer MEP en RED kwamen een hart onder de riem steken.

Voor 94 werknemers is de strijd nog niet over. Zij bereikten geen akkoord met Valero over een vertrekregeling en het Amerikaanse olieconcern heeft bij de rechter om hun ontslag verzocht. Gisteren was bij het advocatenkantoor Faarup & Figaroa een vergadering belegd met deze werknemers, zo vertelt advocaat Sven Faarup vanmorgen. Ze werden geïnformeerd over de status van de rechtszaken en konden vragen stellen. Deze groep krijgt overigens nog steeds doorbetaald. Van Valero mogen ze sinds gisteren ook thuisblijven, aldus Faarup, hoewel is afgesproken dat als het bedrijf ze nodig heeft - het gaat om enkele werknemers - zij nog komen helpen. De verwachting is dat op 29 november de ontslagzaak begint, maar de rechtbank heeft deze datum nog niet definitief doorgegeven, zegt de advocaat.

Vakbondsleider Johannes Anthony laat weten dat de situatie wel ‘triest’ was, vooral voor degenen die al jaren met elkaar samenwerken. “Maar over het algemeen was het vooral rustig.” De directeur van het arbeidsbureau van de overheid, DPL, was volgens hem ook gisteren aanwezig om nog naar openstaande vacatures te kijken bij het bedrijf. Van de bijna 600 werknemers, blijven er dus nog zo’n 100 in dienst. Ongeveer 50 blijven werken in San Nicolas voor de olieoverslag en de rest is werkzaam op de luchthaven (tanken vliegtuigen) of bijvoorbeeld als chauffeur op de tankwagens om de tankstations te bevoorraden.

PDVSA

Anthony is ervan op de hoogte dat er gisteren een delegatie van het Venezolaanse staatsolieconcern PDVSA voor een inspectie van de raffinaderij is langs gekomen. Dit concern is meerdere keren in beeld geweest voor een eventuele partnerschap met Valero. De status van deze hernieuwde interesse, daarover kan de vakbondsleider nog niets melden. “Ik ga straks bellen met de directeur om hierover samen te zitten.” Mocht de raffinaderij weer open gaan op de korte termijn, dan krijgen de vertrokken werknemers die tekenden voor het ontslagpakket dat de vakbond met Valero overeen kwam, een voorkeursbehandeling mocht er weer personeel nodig zijn. “Ze moeten dan ook hetzelfde weer gaan verdienen.” Eenzelfde soort regeling heeft ook de andere groep werknemers die tot een akkoord met Valero kwam over hun vertrek. Voor de ‘vakbondsmensen’ geldt wel, legt Anthony uit, dat deze terugkeerregeling nog tot november 2014 geldt, net zolang als de duur van de huidige cao. “Daarna hebben we geen zeggenschap meer.” Of de vakbondsleider - met onder andere de nieuwe interesse van PDVSA - gelooft dat de raffinaderij weer snel open gaat, daarop zegt hij: “Gezien het proces met Petrochina, wat Valero en de regering hebben gedaan, ben ik voorzichtiger geworden, maar ik blijf positief.”

Amigoe 24-11-12: ‘Overleg buurlanden bij vondst olie of gas op grens’

ORANJESTAD — Energie-minister Mike de Meza (AVP) verwacht geen problemen indien bij de exploratie naar aardgas- of olievelden bronnen op de grens van de territoriale wateren van Aruba worden gevonden. “We gaan dan met de buurlanden om tafel om zo tot een verdeelsleutel te komen.”

Tijdens het debat afgelopen week over de wetwijzingen voor de petroleumwet en voor een gunstiger belastingklimaat, kwam de vraag naar voren of de relatie met de buurlanden - en in het bijzonder Venezuela - wel goed genoeg is, zodat er bij vondsten geen problemen zouden ontstaan. De Meza benadrukt dat volgens internationale verdragen en ook internationale afspraken in Koninkrijksverband in ieder geval is geregeld dat bronnen binnen het eigen zeegebied aan Aruba behoren. En als deze dus op de grens liggen, dan gaat Aruba met de betrokken landen gewoon om tafel.

Drie jaar onderzoek

Maar dan moet wel eerst wat gevonden worden, aldus de minister. De nieuwe wetgeving werd na een dag debatteren met een meerderheid aangenomen. Daardoor kan het overheidsbedrijf CAP, dat van de overheid als enige exploratie- en exploitatiecontracten hiervoor mag afsluiten, verder met de contractonderhandelingen met het Spaanse Repsol. De verwachting is dat al begin volgend jaar de exploratie naar rendabele olie- en gasvelden begint. Het onderzoek is opgesplitst in twee fasen die beiden zo'n anderhalf jaar in beslag nemen. De eerste onderzoekfase behelst tweedimensionaal onderzoek uitgestrekt over 3000 zeemijl. De tweede fase betreft een driedimensionaal onderzoek over 1000 vierkante meter zeebodem. Met name in de zee ten noorden van Aruba is het nog spannend, omdat dit gebied nog onbekend is en er vanwege de bodemstructuur een grote kans wordt verwacht om iets te vinden, legt de minister uit. In het zuidelijk gebied is in de jaren tachtig onderzoek al gedaan. Drie putten bleken toen niet winstgevend om daar iets mee te gaan doen.

Geen inzage in contract

De onderhandelingen tussen Repsol en CAP gaan ook over de verdeelsleutel als er olie en of gas wordt gevonden. Minister De Meza kon aan de Staten echter niet aangeven hoe dat gaan worden, behalve 'volgens wat gangbaar is in deze industrie'. Daarbij is het volgens hem afhankelijk van diverse factoren zoals hoeveel er wordt gevonden en hoe diep de bronnen liggen, want dat betekent ook hogere kosten om de olie dan wel gas eruit te halen. Alle fracties hebben aangegeven dat ze graag het contract dan wel een concept willen inzien tussen Repsol en CAP. De minister zei echter dat de regering het contract of een concept niet heeft, dat dit ook niet de bedoeling is nu de onderhandelingen nog gaande zijn. Want het is CAP die de onderhandelingen voert en niet de regering, aldus De Meza. Zodra de onderhandelingen zijn afgelopen, moet CAP wel goedkeuring krijgen van hem als Energie-minister en vooral als aandeelhouder in het overheidsbedrijf én ook goedkeuring van de hele ministerraad. Vervolgens is de minister bereid om het contract ter inzage aan de vaste Statencommissie voor Energie te geven. Maar hij vindt het niet correct omdat dit nu al te doen terwijl de onderhandelingen nog lopen.

Tegenstem

Voor parlementariërs Ady Thijsen (MEP) en Booshi Wever (onafhankelijk) was dit antwoord van de minister echter onvoldoende om hen ervan te overtuigen om vòòr de wetswijzigingen te stemmen. Thijsen: "Deze wet is voor toekomstige generaties zo belangrijk dat ik als vertegenwoordiger van het volk hierbuiten geen beslissing kan nemen als ik geen zekerheid heb op bepaalde punten." Hij vindt dat de minister tijdens het debat niet de transparantie heeft kunnen geven waar het Statenlid om heeft gevraagd.

Ook Wever bekritiseerde het feit dat de minister geen inzage geeft in het contractvoorstel tussen CAP en Repsol voordat het definitief is. "Deze veranderingen (in de wet, red.) lijken klein, maar hebben een grote impact. Ik wil part noch deel aan deze show hebben, het is gewoon een *done deal*. Wij hebben geen inzage, maar mensen waarop niet is gestemd, kunnen dit wel ondertekenen. Het parlement gedraagt zich, zoals ik al vaker heb gezegd, als een stempelparlement. Het is niet alleen een orgaan van de regering, de sociaal dialoog, maar nu ook van CAP." Deze parlementariërs stemden van de zeventien aanwezigen tijdens het Statendebat dan ook tegen de wetswijzigingen.

Amigoe 26-11-12: Valero niet meer in LNG-project

ORANJESTAD — Valero blijkt niet meer in het LNG-project te zitten. Het Amerikaanse olieconcern was de trekker van dit project dat miljoenen aan investeringen vereist. Maar sinds Valero bekendmaakte dat ze voorlopig alleen verder gaat in op- en overslag van olie en niet meer de raffinaderij heropent, doet het bedrijf niet meer mee. De regering gaat echter wel verder met het gasproject.

Dit heeft Energie-minister Mike de Meza (AVP) gezegd tijdens het debat vorige week over de petroleumwetgeving waarmee exploratie naar en exploitatie van eventuele aardolie- en gasvelden in de zee mogelijk werd.

In juli tekende de regering met de Nederlandse gasdistributeur GasUnie en gastransportbedrijf Anthony Veder een Memorandum of Understanding (MOU). Het doel van deze samenwerking was verder onderzoek naar hoe vloeibaar aardgas op Aruba ingezet kan worden, hoe het hier komt en waar het wordt opgeslagen. Die studie is volgens de minister eind vorige maand afgerond en nu volgt er een tweede onderzoek dat meer ingaat op 'engineering en calculatie van de kosten'. Dat rapport moet in april/mei volgend jaar klaar zijn. Dan kunnen we pas besluiten of we doorgaan, welke investeringen daarvoor nodig zijn en hoe we dat gaan doen, aldus De Meza. Bekeken moet dan worden of WEB (het Water- en Energiebedrijf zou dan voor de productie moeten overstappen van diesel naar aardgas) en Utiliteiten (de overheidsnv waaronder WEB valt) met Gasunie een partnerschap vormt en of ook met Veder erbij. Met het aardgas zien de partijen volgens de minister mogelijkheden om bijvoorbeeld een brandstofleverancier te worden voor cruiseschepen die meer en meer overstappen op gas als brandstof en ook voor het verkeer op ons eiland. Het past ook in het beleid van de regering om over te stappen op schonere energiebronnen.

Diversen

Amigoe 07-11-12: Aruba in top 10 Condé Nast Traveler

ORANJESTAD — Ons eiland is door de lezers van het prestigieuze reismagazine Condé Nast Traveler verkozen tot een van de top 10 eilanden van de Cariben. Aruba staat op de achtste plek waarbij vooral de stranden, hotels en vriendelijkheid hoog scoren.

"Het hele jaar geweldig weer. Je voelt je welkom. Hulpvaardige inwoners", zijn enkele commentaren van de lezers. Aruba is een idyllische plek met 'genoeg top restaurants om elke dag van de maand te eten zonder ze allemaal uitgeprobeerd te hebben'. Aruba trekt toeristen met de schone stranden, designerwinkels, watersporten en tours, schrijft het magazine. "Vergeet niet je golfclubs mee te nemen zodat je op het onberispelijke Tierra del Sol een balletje kunt slaan." In de top 3 van Condé Nast Traveler staan Bermuda, Nevis en de Turks en Caicos eilanden.

Maar niet alleen het eiland staat hoog aangeschreven. De hoofdstad van ons eiland staat op plek twee in de top vijf steden van de Cariben en Atlantische Oceaan. Alleen Gustavia op St. Barts moet onze hoofdstad voor zich dulden. En ook Bucuti (10e plek), het Hyatt (19e) en Riu Palace (29e) zijn door de lezers van Condé Nast Traveler erkend als tophotels in de Cariben.

Het Hyatt-hotel reageert op zijn 19e plek in deze lijst van het magazine: "Wij voelen ons vereerd om door de lezers van Condé Nast Traveler uitgeroepen te worden tot één van de beste hotels in de regio. Want dat betekent dat onze gasten de uitmuntende service, prachtige omgeving en voorzieningen die wij hier hebben zien en waarderen", aldus hotelmanager Fred Hoffmann van het Hyatt. "Wij zijn er trots op dat we gasten de best mogelijke vakantie-ervaring kunnen bezorgen en onze plek op deze ranglijst reflecteert dat." Naast onderscheiding in het reismagazine, heeft het Hyatt dit jaar ook verschillende andere accolades gekregen. Zo werd het hotel uitgenodigd om zich aan te sluiten bij Virtuoso Travel Network, 's werelds meest exclusieve netwerk van reisadviseurs, kreeg het een Pinnacle Award en de Travelers' Choice Award van reiswebsite Tripadvisor.

Amigoe 26-11-12: Mr. Finney gaat misschien op Aruba 'wonen'

ORANJESTAD — Prinses Laurentien gaf vorige week tijdens haar bezoek aan Instituto Pedagógico Arubano (IPA) aan dat zij overweegt om terug te komen naar Aruba om zich te laten inspireren voor een derde boek over Mr. Finney.

De prinses vertelde dat Aruba haar inspireert voor een derde avontuur van Mr. Finney. En tijdens haar bezoek aan IPA sprak zij hier verder over met studenten. Hierbij zei ze dat Mr. Finney bijvoorbeeld op Aruba zou kunnen wonen. Een mooie symboliek volgens Laurentien. De studenten overhandigden als cadeau aan de prinses een dvd met daarop de musical gebaseerd op het verhaal van Mr. Finney. Deze werd door studenten van de IPA gepresenteerd aan zo'n 800 leerlingen van basisscholen. En zij presenteerden aan prinses Laurentien de sokpop

waarmee de studenten een zelf bedacht avontuur van Mr Finney uitbeeldden op de Dag van de Duurzaamheid. Afgelopen vrijdag, net voordat zij weer zou vertrekken naar Nederland, vond de aangekondigde signeersessie in boekhandel De Wit en Van Dorp plaats. Laurentien genoot zichtbaar van de kinderen die, om een handtekening te kunnen bemachtigen van een echte prinses, zich om haar heen verzamelden. De kinderen mochten zelfs met haar op de foto. En ze nam de tijd om voor te lezen, wat ze vol overgave deed.

December 2012

Koninkrijk- en EU-relaties

Amigoe 06-12-12: Kamervoorzitter kijkt uit naar kennismaking Aruba

ORANJESTAD/DENHAAG — De nieuwe voorzitter van de Tweede Kamer, Anouschka Van Miltenburg (VVD), maakte onlangs kennis met gevolmachtigde minister Edwin Abath (AVP)

Van Miltenburg bleek, volgens minister Abath, uitstekend op de hoogte van de situatie op Aruba en het beleid dat de regering voorstaat. Hij geeft aan dat zij het bezoek aangreep om zich uitgebreid te laten informeren over de actuele ontwikkelingen op Aruba, de tot nu toe door het kabinet-Mike Eman bereikte resultaten en het regeringsbeleid voor het komende jaar. "Ze gaf blijk van oprechte interesse in Aruba." De minister geeft verder aan dat er gesproken is over de gemeenschappelijke uitdagingen waarvoor alle landen in het Koninkrijk staan, mede als gevolg van de wereldwijde crisis. "Zowel Nederland als Aruba hebben de ambitie sterker uit de crisis te komen, onder meer door het streven naar een begrotingsevenwicht en het stimuleren van de economie." Beiden waren het erover eens dat op dat laatste terrein Aruba en Nederland veel aan elkaar kunnen hebben door gezamenlijk op te trekken, zoals onlangs is gebeurd met de handelsmissie naar Brazilië.

Tijdens het overleg sprak de Kamervoorzitter haar waardering uit voor de positieve inzet van de Arubaanse regering om de samenwerking tussen de landen van het Koninkrijk te bevorderen. Ze hoopt dat het interparlementair overleg, dat dit jaar vanwege de verkiezingen in Nederland en Curaçao geen doorgang kon vinden, snel weer kan worden hervat. En ze verklaarde uit te zien naar een persoonlijke kennismaking met Aruba. "Het was een openhartig en uitermate plezierig gesprek en uiteraard heb ik benadrukt dat zij meer dan welkom is om ons mooie eiland beter te leren kennen en met eigen ogen te zien hoe alle geledingen in onze samenleving in harmonie werken aan de toekomst", aldus gevolmachtigde minister Abath na afloop.

Amigoe 11-12-12: Relatie Aruba en EU in moderner jasje

ORANJESTAD/EINDHOVEN — Gevolmachtigde minister Edwin Abath (AVP) greep zijn aanwezigheid bij het congres in Eindhoven over zakendoen in het Koninkrijk aan om met Europarlementariër Gerben-Jan Gerbrandy (D66) van gedachten te wisselen over de relatie tussen Aruba en de Europese Unie.

En dan met name over de samenwerking tussen de zogeheten Landen en Gebieden Overzee (LGO), waartoe Aruba behoort, en de EU. Op 31 december 2013 loopt de huidige LGO-regeling af en de Europese Commissie heeft na uitgebreide raadpleging de LGO-landen voorgesteld om de relatie van een moderner jasje te voorzien. Gestreefd wordt om de nieuwe regeling in het voorjaar vast te stellen. Namens het gehele Koninkrijk presenteert minister Frans Timmermans (PvdA) van Buitenlandse Zaken een standpunt hierover in Brussel. De inmiddels naar Den Haag gezonden visie van de regering en de Staten van Aruba worden door de bewindsman hier uiteraard bij betrokken. Maar volgens Abath kan het geen kwaad om, als de kans zich daartoe voordoet, de Arubaanse visie persoonlijk onder de aandacht te brengen van Europarlementariërs. "Want die hebben uiteindelijk in dit proces het laatste woord."

Amigoe 12-12-12: Goedgedrag neemt persoonlijk afscheid

ORANJESTAD/DEN HAAG — Voormalig gouverneur van Curaçao, Frits Goedgedrag, heeft zijn goede relatie met zijn geboorte-eiland Aruba onderstreept met een bezoek aan het Arubahuis om persoonlijk afscheid te nemen van gevormachtigde minister Edwin Abath en diens staf. Abath sprak tijdens het bezoek waarderende woorden voor het feit dat de oud-gouverneur zich altijd heeft ingezet voor goede relaties tussen de landen in het Koninkrijk. “Maar het ging verder dan een constructieve samenwerking. Ik kan gerust zeggen dat er sprake was van een hechte, vriendschappelijke band. Ik vertrouw er op dat deze band ook na het officiële afscheid blijft bestaan”, aldus de gevormachtigde minister. De medewerkers van het Arubahuis stelden het zeer op prijs dat Goedgedrag de tijd nam om persoonlijk afscheid te komen nemen. Goedgedrag was onder meer (van 1992 tot 1998) gezaghebber op Bonaire, de laatste gouverneur van de Nederlandse Antillen (van 2002 tot 2010) en de eerste gouverneur van het nieuwe land Curaçao.

Amigoe 12-12-12: Premier Rutte bezoekt Aruba in 2013

ORANJESTAD — Tijdens het werkbezoek van premier Mike Eman (AVP) aan Nederland samen met Financiënminister Mike de Meza (AVP), hebben beide bewindslieden gisteren een gesprek met de Nederlandse premier Mark Rutte (VVD) gehad. Volgens Eman was het een goed gesprek en ziet Rutte Aruba als een ‘bron van inspiratie’. De Arubaanse premier diende ook het financieel verslag in van het land Aruba dat elk half jaar zoals afgesproken in de Rijksministerraad wordt behandeld. Daarin is volgens Eman te lezen dat het met de overheidsfinanciën de afgelopen drie jaar de goede weg op gaat na het nemen van maatregelen door zijn kabinet voor onder andere de pensioenfondsen en nationale verzekeraar AZV. Volgens de premier brengt zijn Nederlandse collega volgend jaar een bezoek aan Aruba.

Amigoe 14-12-12: Eman stemt Tweede Kamer positief

ORANJESTAD/DEN HAAG — Ongetwijfeld anticiperend op toekomstige debatten in de Tweede Kamer, informeerde premier Mike Eman (AVP) gisteren in Nederland de commissie Koninkrijksrelaties over de huidige stand van zaken op Aruba en de verwachtingen voor de toekomst. De Tweede Kamerleden reageerden over het algemeen positief, al waren er wel vragen over de financiële situatie.

Eman noemde een aantal keer het overleg tussen het Arubaanse en het Nederlandse departement van Financiën over steun bij de herfinanciering van de schuld, waardoor de verschuldigde rente mogelijk met 20 tot 30 miljoen gulden per jaar zal afnemen. De minister van Financiën, Mike de Meza (AVP), die ook aanwezig was, slaagde er in om de laatste onderhandelingen in de Verenigde Staten een rentepercentage van zo’n 4,5 procent af te spreken, maar met steun van Nederland zou dat percentage tot 2 procent kunnen worden teruggebracht. “We hebben met het ministerie van Financiën gesproken over de mogelijkheid dat Aruba op de internationale kapitaalmarkt op de één of andere manier kan optrekken met Nederland. Als dat mogelijk is en het levert geen problemen op, dan willen we daar graag gebruik van maken. Dus de vraag aan u (commissieleden, red.) is om daar ook over na te denken. Het hoeft Nederland niets te kosten, het gaat om de betrokkenheid”, aldus Eman.

De premier benadrukte dat eventuele hulp niet tot spanningen mag leiden. “We weten dat er met andere delen van het Koninkrijk voortdurend sprake van spanning is en we willen niet dat zo’n regeling tot extra spanningen zou leiden. Dat is het niet waard. Het lukt ons ook zelf wel, want dat hebben we al 25 jaar gedaan.”

De grote staatsschuld is het resultaat van aanhoudende tekorten op de begrotingen over de afgelopen jaren, hoewel het tekort wel steeds kleiner wordt als het gevolg van de bezuinigingsmaatregelen, zoals de aanpassing van het pensioenstelsel en de ziektekosten. In 2010 was er nog sprake van een tekort van 9,4 procent van de begroting, maar voor volgend jaar wordt een tekort van 4,6 procent verwacht. In 2016 zou er volgens de huidige prognose een gebalanceerde begroting moeten zijn, zodat Aruba kan beginnen met het afbetalen van de staatsschuld, in plaats van alleen de rente af te lossen, zei Eman.

Schuld

Voor commissielid Koninkrijksrelaties André Bosman (VVD) was het financiële plaatje wel aanleiding voor vragen. “Sinds 2010 is de schuld gestegen met 47 procent. Als ik de investeringen daarnaast leg, dan lijkt het net alsof u de economische groei financiert met de schuld. Hoe houdbaar is deze schuldengroei?” Gesteund door De Meza gaf Eman echter aan dat de meeste investeringen in de economie gedaan worden dóór of in samenwerking mét de private sector. “We verwachten dat we wel in staat zullen zijn om die schuld rustig terug te betalen. We zijn er van overtuigd dat het dan beheersbaar is.”

Ronald van Raak (SP) wilde meer weten over het functioneren van de kustwacht, naar aanleiding van klachten die tijdens het Justitieel Vierpartijen Overleg aan de orde kwamen. Volgens Eman is de Kustwacht van het Caribisch Gebied een goed voorbeeld voor de uitstekende samenwerking tussen de landen van het Koninkrijk en functioneert de organisatie over het algemeen goed. De klachten betreffen volgens hem met name de wijze waarop gerapporteerd wordt over de resultaten van de kustwacht en de capaciteit van de kustwacht in vergelijking met die resultaten. Daarnaast willen Aruba, Curaçao en St Maarten duidelijkheid over de vraag door wie ze ingelicht worden over de kustwacht: de minister van Justitie of de minister van Defensie.

Amigoe 15-12-12: Aruba vraagt weer aandacht voor preclearance

ORANJESTAD/DEN HAAG — Premier Mike Eman (AVP) bracht afgelopen week tijdens zijn werkbezoek aan Nederland opnieuw de wens van Aruba, om een *preclearance* faciliteit op te zetten, onder de aandacht.

In juli berichtte *Amigoe* al dat Nederland en Aruba een intentieverklaring tekenden waarbij afgesproken werd dat een gezamenlijke werkgroep de mogelijkheden tot preclearance zou onderzoeken. Preclearance betekent dat passagiers die tussen Aruba en Europa vliegen, al op onze luchthaven het Schengengebied betreden of verlaten. Hierdoor komt de grens tussen Europa en Amerika voor luchtreizigers in ons land te liggen en kan Aruba als *gateway* fungeren tussen Europa en Latijns-Amerika.

Premier Eman sprak hierover afgelopen week opnieuw met onder andere de Nederlandse minister van Justitie Ivo Opstelten (VVD), staatssecretaris van Veiligheid en Justitie Fred Teeven (VVD) en commandant van de Koninklijke Marechaussee Hans Leijtens. Volgens Eman zien alle partijen dat het concept van preclearance past in de gedachte dat Aruba voor Nederland de brug vormt naar Zuid-Amerika en omgekeerd. En ook nu werd alle steun toegezegd.

Amigoe 17-12-12: Samenwerking met Ecuador

ORANJESTAD / DEN HAAG — Aruba heeft met Ecuador een Memorandum of Understanding (MOU) gesloten en zoekt samenwerking op de gebieden agricultuur, cultuur en onderwijs, infrastructuur, petroleum en benzine, volksgezondheid, techniek, toerisme, belastingen en criminaliteitsbestrijding.

Premier Mike Eman (AVP) tekende hiervoor tijdens zijn werkbezoek aan Nederland. Vrijdag was hij in Den Haag bij het Arubahuis waar hij het akkoord tekende samen met de ambassadeur van het Latijns-Amerikaanse land, Miguel Calahorrano Camino. Voor Eman betekent de overeenkomst dat Aruba als *gateway* kan fungeren tussen de Europese Unie en Latijns-Amerika.

Ecuador werd tijdens de ondertekening door Eman uitgenodigd om in mei naar Aruba te komen en dan de internationale conferentie ‘Europe meets the America’s’ bij te wonen. Die conferentie gaat over de zakelijke mogelijkheden tussen Europa en Latijns-Amerika waarbij Aruba als brug fungeert. De ambassadeur zegde toe de uitnodiging door te geven aan de president van zijn land. Hij toonde waardering voor de ambitie van Aruba om die brug te slaan.

Financiën en economie

Amigoe 01-12-12: Nieuwe 100 G onderzoekkabel linkt Aruba

ORANJESTAD — Een groep telecommunicatiebedrijven waaronder Setar heeft afgelopen donderdag een contract getekend waardoor Aruba onderzee wordt verbonden via het Pacific Caribbean Cable System. Deze uitbreiding van capaciteit heeft te maken met een groeiende vraag naar online content en digitale televisie.

Het gaat om een 100 G glasvezelkabel over 6000 kilometer tussen Florida, VS en Ecuador. Het systeem verbindt daarbij ook de eilanden van Tortola, Puerto Rico, Colombia (Cartagena), Panama (Maria Chiquita en Balboa), Curaçao en Aruba. Het contract werd ook getekend op Aruba door de telecombedrijven: Cable & Wireless Communications, Setar, Telconet, Telefónica Global Solutions en United Telecommunication Services (UTS).

De kabel betekent dat de internetsnelheid fors omhoog gaat en de telecombedrijven ook meer breedbanddiensten kunnen aanbieden. Het systeem zou een bandbreedte van 80 terabit/s hebben en de start van de aanleg staat gepland in het derde kwartaal van 2014, zo blijkt uit internationale berichtgeving. De kabel is ook een alternatief voor bestaande verbindingen in geval van storingen.

Amigoe 04-12-12: 'Historisch akkoord' CAP en Repsol exploratie olie en gas

ORANJESTAD — Compania Arubano di Petroleo (CAP) heeft vanochtend in het Dr. Edward Cheung Center for Innovation het contract getekend met de Spaanse olie- en gasmaatschappij Repsol voor exploratie van de Arubaanse zeebodem naar aardolie en -gas. Met dit contract heeft Repsol ook het exclusieve recht om gevonden olie en gas te ontginnen.

De overeenkomst werd ondertekend door Joseba Murrillas, directeur Exploratie in Latijns-Amerika voor Repsol en CAP-directeur Armando Curet. Energie-minister Mike de Meza en premier Mike Eman (AVP) ondertekenden namens de regering. De Meza noemde het contract een 'historische overeenkomst' die mogelijk een nieuwe toekomst voor ons land inluidt.

Totale kosten voor de exploratie, die overigens geheel betaald worden door Repsol, zijn naar schatting 150 miljoen dollar. Dit bedrag wordt in fasen uitgegeven en afhankelijk van de resultaten van de voorgaande fase, wordt besloten tot aanvullende exploratie. Naar verwachting start de eerste fase – tweedimensionaal seismisch onderzoek – in de eerste helft van volgend jaar. Deze fase duurt enkele maanden waarna, bij positief resultaat, verder onderzoek wordt gedaan in bepaalde geselecteerde gebieden. Kosten, inclusief analyse van de resultaten, zijn ongeveer 10 miljoen dollar. Het initiële onderzoek gebeurt in een gebied van 14.000 vierkante kilometer, vertelt Murrillas. De tweede fase met gedetailleerd driedimensionaal seismisch onderzoek kost zo'n 30 miljoen dollar en kan in 2014 van start. Bij positief resultaat zullen de eerste proefboringen in 2016 of 2017 plaatsvinden, afhankelijk van de waterdiepte waarin gewerkt moet worden. Kosten hiervoor lopen op tot 100 miljoen dollar.

Wanneer er bij het verkennend onderzoek olie- dan wel gasreserves worden aangetroffen, zal Repsol in samenwerking met en onder supervisie van CAP beginnen aan de fase van ontginning en productie. Dit zal op z'n vroegst na 2020 gebeuren, aldus het Spaanse bedrijf. Hoewel de vondst van olie of gas verre van vast staat, is Repsol zeer positief. "We zijn de afgelopen vijf jaar succesvol geweest in exploraties", vertelt Murrillas. "We hebben vijf gigantische reserves ontdekt waarmee we in de top 10 staan van ontdekkingen in de afgelopen jaren." Het bedrijf is bovendien erg actief in de regio met operaties in Guyana, Trinidad, Venezuela en Colombia.

Amigoe 05-12-12: 'Opbrengsten gas en olie in fonds ten behoeve van volk'

ORANJESTAD — Opbrengsten uit eventuele olie- en of gasreserves die in de Arubaanse zeebodem kunnen zitten, worden straks als het aan de regering ligt niet direct in de staatskas gestort. Premier Mike Eman (AVP) liet gisterochtend bij de ondertekening van het contract tussen CAP en Repsol weten een fonds te willen creëren waar mogelijke inkomsten in gestort worden.

De premier zegt dat de exploratie een belangrijke nieuwe economische mogelijkheid is voor ons eiland. Eén die potentie heeft om in de toekomst een enorme impact te hebben op de sociale en economische ontwikkeling van Aruba. Daarom moet dit fonds op de lange termijn een goede toekomst voor de gemeenschap verzekeren. Alleen rente die over deze som wordt gegenereerd, wil Eman ten goede laten komen aan de jaarlijkse overheidsbegroting. “In veel landen waar grote minerale reserves worden gevonden, blijkt zich dit niet te vertalen in een verbetering van het welzijn van de bevolking”, aldus de premier. “Vanaf het moment van aanvang van dit project heb ik bij minister Mike de Meza (Financiën, red.) aangedrongen om te kijken naar verschillende landen die een fonds hebben opgezet ten behoeve van eventuele opbrengsten van delfstoffen. Zodat het geld hiervan op een verantwoordelijke manier beheerd wordt en gebruikt wordt ten gunste van de bevolking.” Hoewel Eman er tegen die tijd – eventuele winning van olie of gas wordt pas op z'n vroegst na 2020 verwacht – wellicht niet meer is, wil hij wel alvast hiervoor plannen. “We willen het fonds oprichten om ervoor te zorgen dat wat een zegen moet zijn, geen vloek wordt.”

Eman noemt Noorwegen als voorbeeld van een land dat met een dergelijk fonds werkt. Daar worden opbrengsten uit olie- en gasactiviteiten in een pensioenfonds van de overheid gestopt om ervoor te zorgen dat de gelden hiervan ook ten goede komen aan toekomstige generaties. Vanuit dit fonds worden langetermijninvesteringen gedaan in solide bedrijven wereldwijd.

Amigoe 18-12-12: WEB over op biobrandstof

ORANJESTAD — Water- en Energiebedrijf (WEB) heeft de afgelopen vijf maanden biodiesel getest als brandstof voor vorkheftrucks. Deze testen zijn positief verlopen en in januari van komend jaar moet al het zwaar materieel van WEB op B20 biodiesel rijden. Deze biobrandstof bestaat uit 20 procent pure biodiesel en 80 procent reguliere diesel.

Dat heeft eigenaar Gregory Fung-A-Fat van brandstofleverancier Bio Fuel Aruba vanochtend desgevraagd aan *Amigoe* laten weten. Om hoeveel brandstof het precies gaat weet hij nog niet, dat wordt begin januari duidelijk. Naar schatting van Bio Fuel Aruba gaat het op jaarbasis om ongeveer 12.000 liter. Belangrijk is echter ook dat een onafhankelijk Arubaans bedrijf (WEB), na uitgebreide tests, een aanbevelingsbrief heeft geschreven voor het gebruik van B20. “Gebaseerd op de ervaring met onze vorkheftrucks, bevestigt WEB hierbij dat het gebruik van biodiesel veilig is voor alle compatibele dieselveertuigen en –apparatuur zonder dat dit de prestaties of de betrouwbaarheid negatief beïnvloed”, aldus WEB in de brief. In het komende jaar wil Fung in gesprek over de mogelijkheid om biobrandstof te gebruiken voor andere apparatuur van WEB zoals de Recip-motoren die elektriciteit opwekken.

Fung vertelt dat hij midden november een zeer positief gesprek heeft gehad met de regering, en onder meer sprak met premier Mike Eman (AVP). De premier zou, met het oog op de groene ontwikkelingen waar de regering zich hard voor maakt, serieus willen kijken naar het gebruik van biodiesel voor wagens in de overheidsvloot. Volgens Fung zorgt de positieve aanbeveling van WEB ervoor dat deze ontwikkeling sneller kan plaatsvinden. Hij verwacht dan ook binnenkort een nieuw gesprek met de regering en hoopt dan meer te weten over de mogelijkheden.

Ondertussen heeft het Curaçaose bedrijf Curoil ook positieve resultaten geboekt bij het testen van biobrandstof voor hun vloot. Fung vertelt dat er nu 50 wagens van Curoil rondrijden op biodiesel. “Nu wil ik het meer stimuleren op Aruba.” Wel geeft hij aan daarbij hulp nodig te hebben en met name van de regering. “Die moeten het pushen.” De biodieselpomp in Wayaca loopt ook nog niet storm, beaamt Fung. “Je ziet meteen een daling als de

reguliere diesel goedkoper wordt.” Chauffeurs zijn dan minder bereid om speciaal naar Wayaca te gaan om daar biobrandstof te tanken. “Maar ik hou vol totdat het niet meer gaat.”

Diversen

Amigoe 27-12-12: Officiële inauguratie tram

ORANJESTAD — Nadat zaterdag de regen roet in het eten gooide, kon maandagochtend wel de tram een feestelijk rondje door de stad maken.

Dat rondje met premier Mike Eman, collega-minister Benny Sevinger en later publiek, trok grote belangstelling. Volgens Eman klopt nu het ‘hart’ van heel Aruba weer nadat voorzitter Audrey Laclé in haar toespraak had gezegd dat het hart van de hoofdwinkelstraat in Oranjestad weer klopt. De premier vroeg ook een applaus voor zijn collega Sevinger en het projectteam. Velen dachten dat dit project niet uitvoerbaar was, maar nu ziet iedereen het in werking, aldus Eman. “Bedankt voor je vastberadenheid, Benny.”

Sevinger zelf noemt de inauguratie een belangrijk moment voor Aruba. “Vandaag hebben wij een kardinaal punt bereikt van onze ontwikkeling.” Hij legt uit dat de tram niet zomaar op zichzelf staat maar onderdeel uit maakt van een stedelijk vernieuwingsplan waar zijn partij AVP al jaren geleden, nog vanuit de oppositie, mee is begonnen. “Het gaat niet zomaar om het opknappen van de *mainstreet*, ofwel het leggen van nieuwe klinkers. Er waren vier knelpunten: onvoldoende parkeerruimte; toeristen kwamen niet aan het einde van de straat; monumenten liggen te verspreid en er waren investeringen voor de lange termijn nodig.” De oplossing voor al deze vier punten, is volgens Sevinger de tram. Hierdoor kunnen bezoekers en ook werknemers hun auto in de parkeergarage laten en opstappen om naar hun werk te gaan of om te gaan winkelen. Toeristen kunnen bij de haven opstappen en tot aan het einde van de winkelstraat komen. “Het gaat om een investering waarmee we zeker dertig jaar vooruit kunnen.”